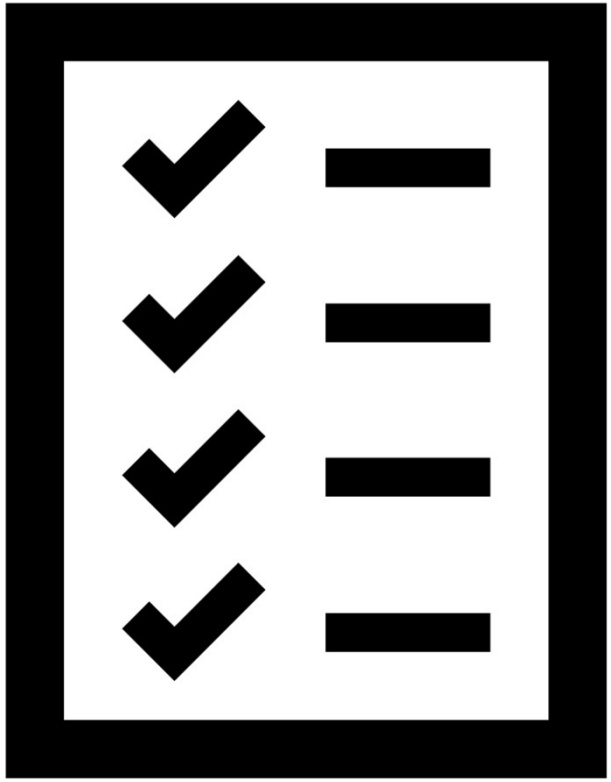

- Fritidssamråd Danmark 2026

60+ Folkeoplysningens nye storbrugere?

Hvad kommer vi omkring?

- Indflyvningen v/ Anna (Frederiksberg Kommune) og Stine (DGI)
- Hvem er seniorerne? v/ Stine (DGI)
- Refleksionsrunde 1 i grupper
- Brobygning, barrierer og dilemmaer i samarbejdet v/ Stine (DGI)
- Fritidspas for seniorer ved Jammerbugt Kommune (René)
- Refleksionsrunde 2 i grupper
- Opsamling i plenum

60+ Folkeoplysningens nye storbrugere?

Hvorfor skal vi tale om dette?

- Befolkningen lever længere
- Det offentlige budget under pres
- Fysisk aktivitet som værktøj
- Sygdomsforebyggelse
- Fysisk og mental sundhed

60+ Folkeoplysningens nye storbrugere?

Hvad kan rammen af folkeoplysningsloven i denne sammenhæng?

- Aftenskolerne
- Prioritering i strategier og folkeoplysningspolitik
- Seniorfritidspas
- Tværgående indsatser

Mange flere seniorer i fremtiden - Middelfart Kommune

2026

Alder	Tusinder	Pct.
66+	9,7	24%
16–66	24,2	60%
<16	6,7	16%
I alt	40,6	100%

2050

Alder	Tusinder	Pct.
66+	12,9	30%
16–66	22,7	53%
<16	7,1	17%
I alt	42,6	100%

I 2060 estimeres der at være ca. 2 mio. 60+ årige i Danmark, svarende til 32% af befolkningen

Kilde: Danmarks Statistik.

Det nationale politiske landskab i forandring

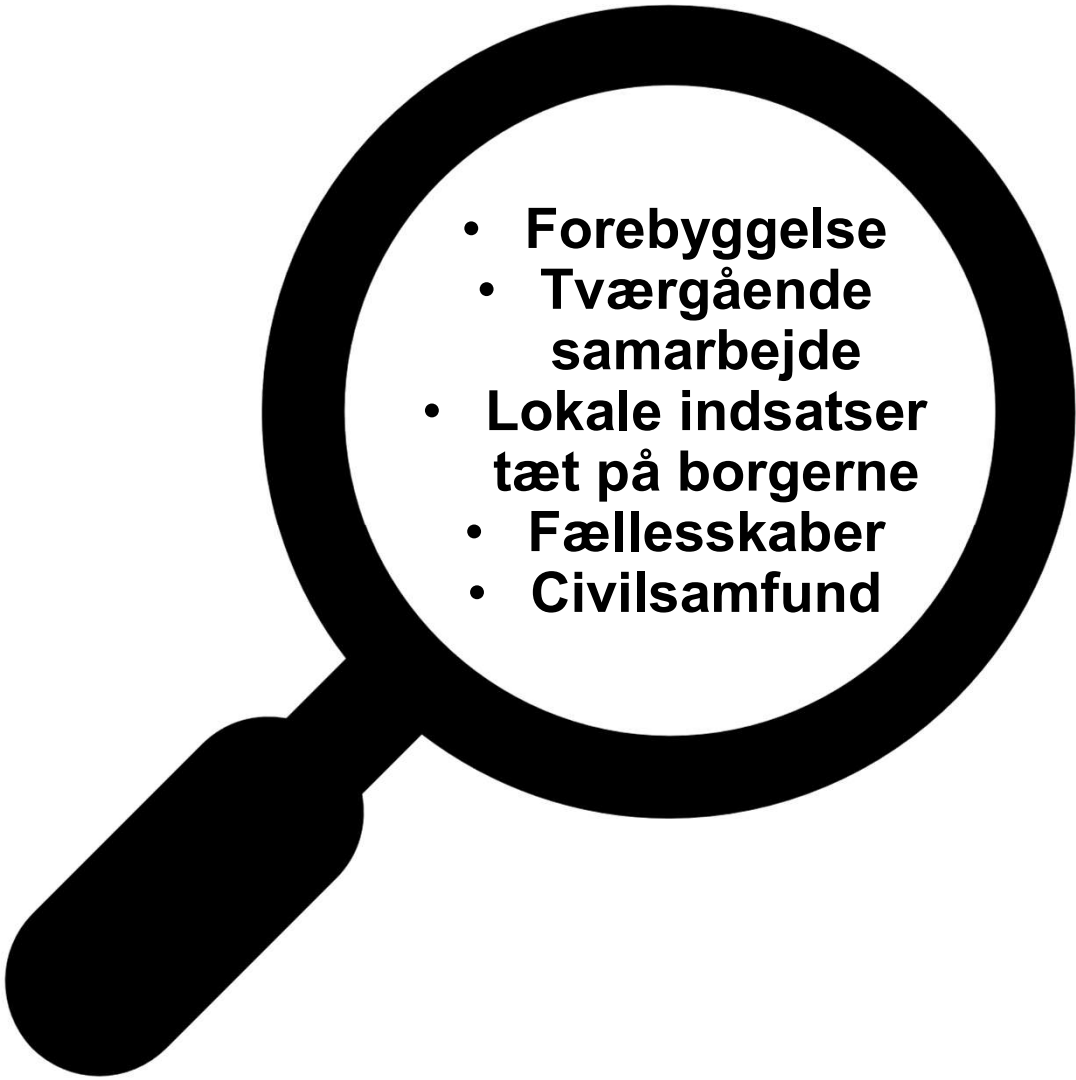

Hvad går bl.a. igen?

Sundhedsreformen skal flytte flere indsatser tættere på borgernes hverdag gennem ***lokale løsninger, partnerskaber og fællesskaber.***

Folkesundhedsloven skal forpligte kommunerne til at arbejde systematisk og på tværs af velfærdsområder med at styrke folkesundheden ***i tæt samarbejde med civilsamfundet****.*

Ældreloven tilsigter særlig at understøtte følgende: Den ældres selvbestemmelse; Tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse; Et tæt samspil med pårørende, ***lokale fællesskaber og civilsamfund.***

Hvem er seniorerne?

Hvad vil de kaldes?

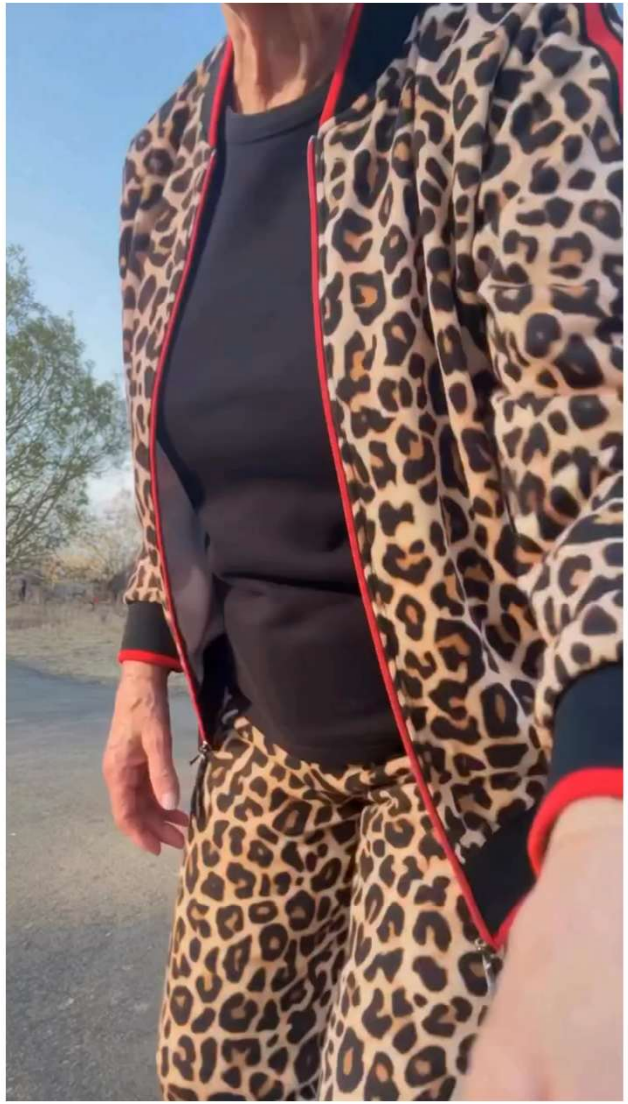

Ældre, gamle, 60+, de rigtige voksne, seniorer, det grå guld?

Alder er mange ting:

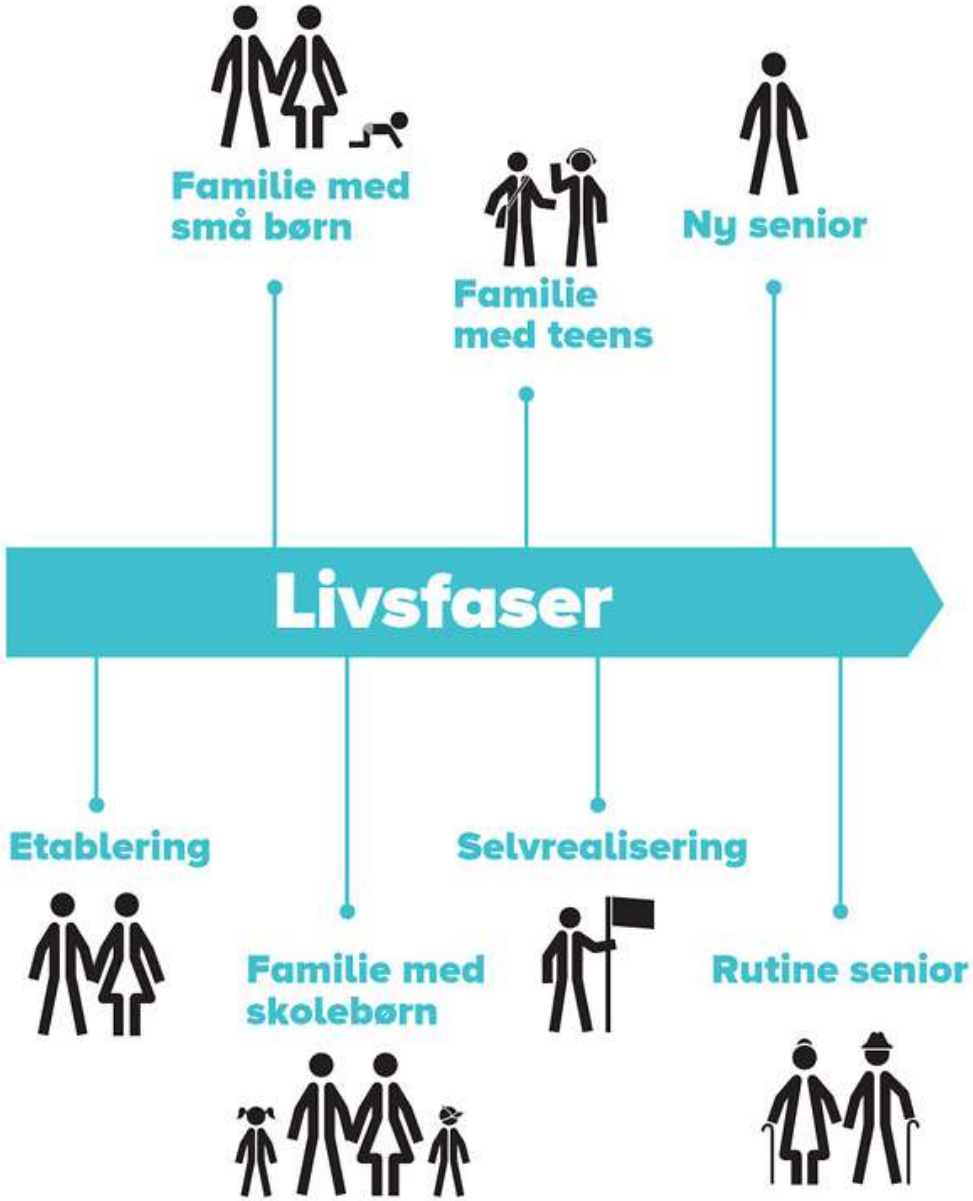
Kronologiske alder

Biologisk alder

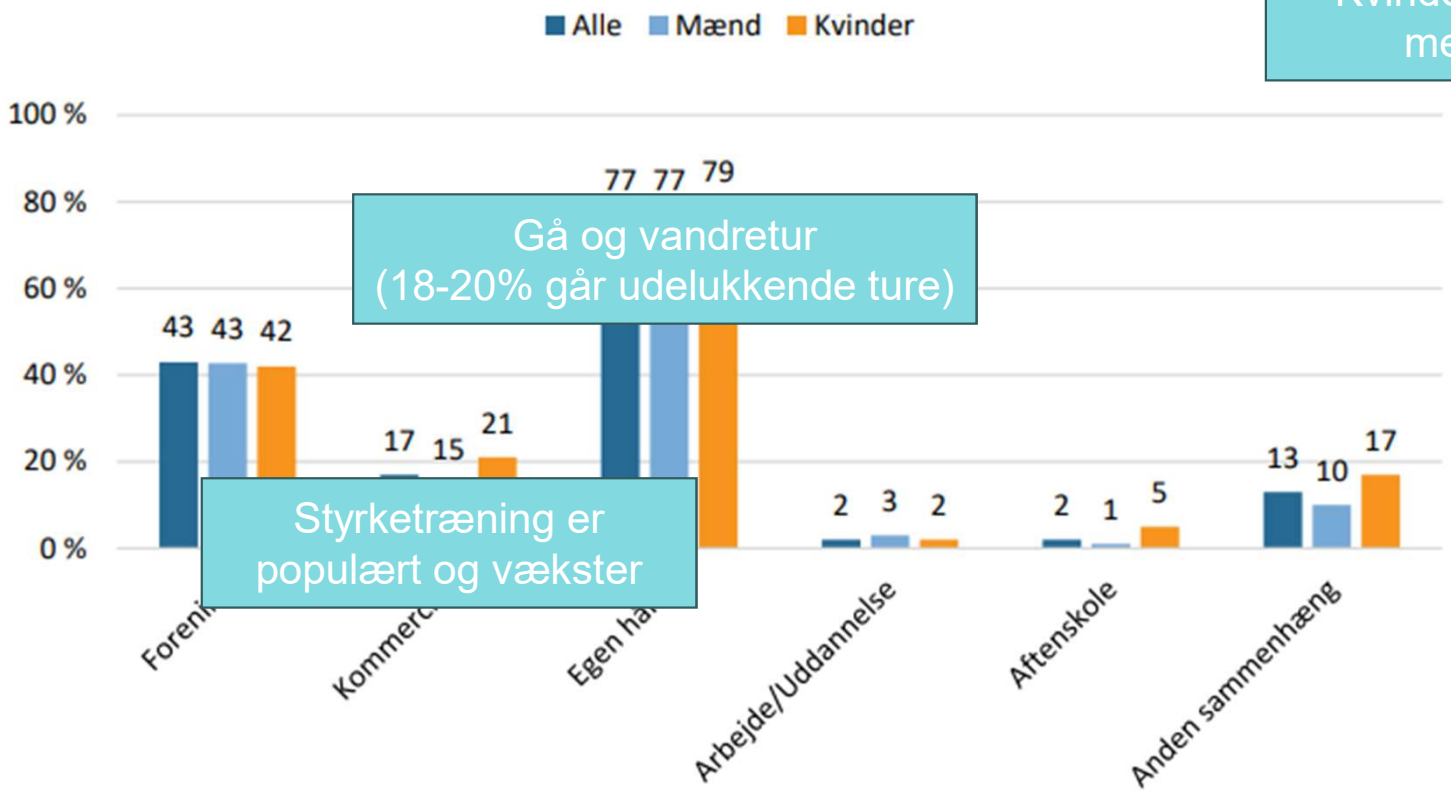
Psykologisk alder

Sociologisk alder

Livsfaser er afgørende for din motivation og deltagelse i idræt

Hvor dyrker 60+ idræt?
- Og lidt tendenser

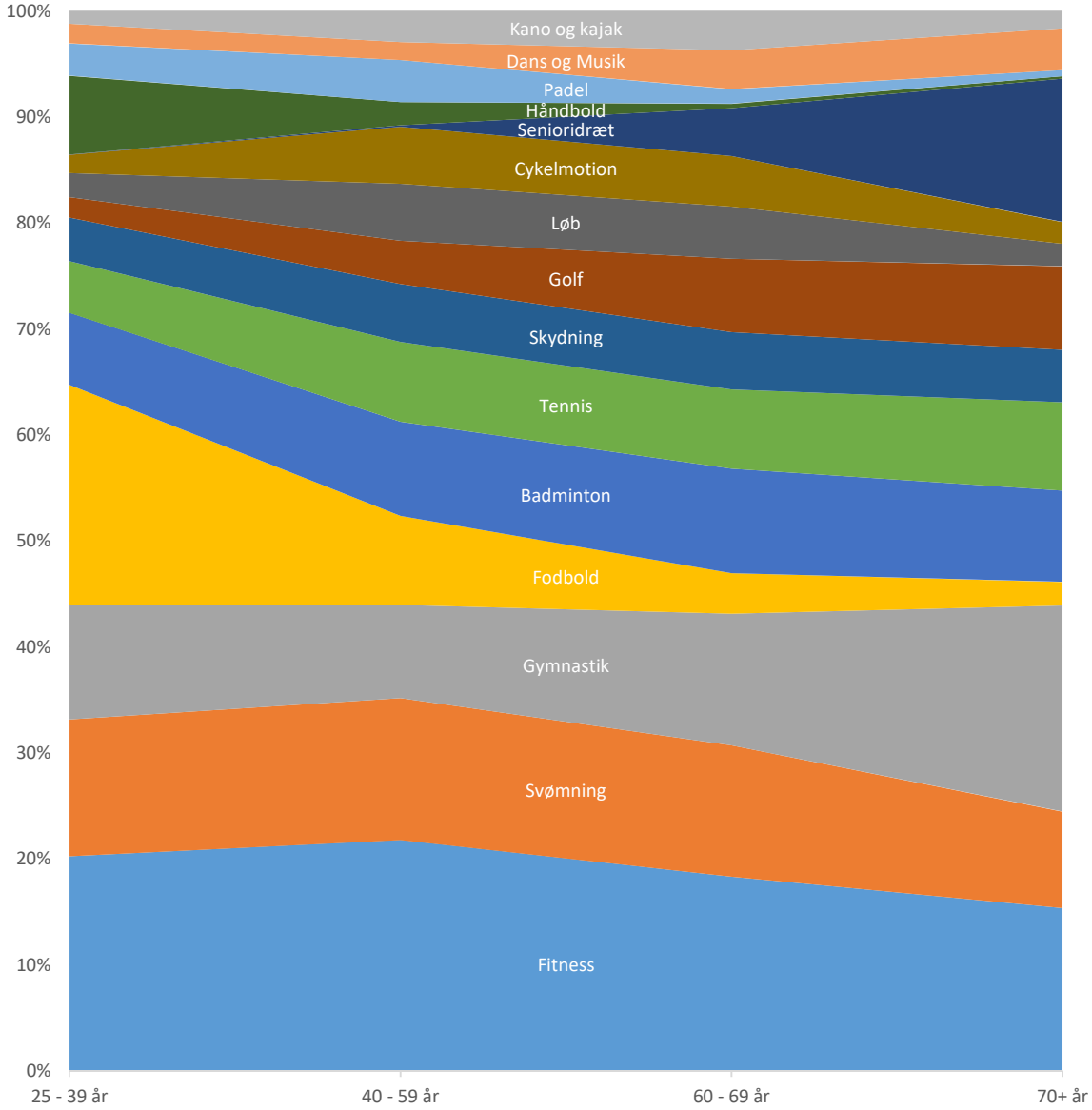
Kvinder overordnet mere aktive

Gå og vandretur
(18-20% går udelukkende ture)

Styrketræning er populært og vækster

Kilde: IDAN, Ældres Motions- og sportsvaner 2024

De mest populære foreningsidrætter for voksne og seniorer

Kilde: DGIs medlemdstal.

Seniorers motiver og barrierer

Motiver	1. At komme i god form/være sund 2. At være en del af et fællesskab 3. At have det sjovt
Barrierer	1. Ikke interesseret 2. Bruger tiden på andre fritidsinteresser 3. Bruger tid på familie/arbejde

Kilde: IDAN, Ældres Motions- og sportsvaner 2024

Hvordan skaber vi et match imellem udbud og efterspørgsel?

Refleksionsrunde 1

Sæt jer sammen i grupper af 4-6 personer og drøft:

- Hvilke indsatser har I målrettet den voksende aldersgruppe?
  - Både brede initiativer og særlige projekter/initiativer

- Hvordan ser I jeres foreninger/aftenskoler arbejde med målgruppen? Har I nogle samarbejder mellem jeres forvaltning og foreninger, andre forvaltninger, aftenskoler?

- Har I noget i støbeskeen mht. indsatser for 60+ målgruppen? Kan I se nogle samarbejder fremover/projekter, som kan være relevante ift. andre af jeres indsatser?

Brobygning, barrierer og dilemmaer i samarbejdet

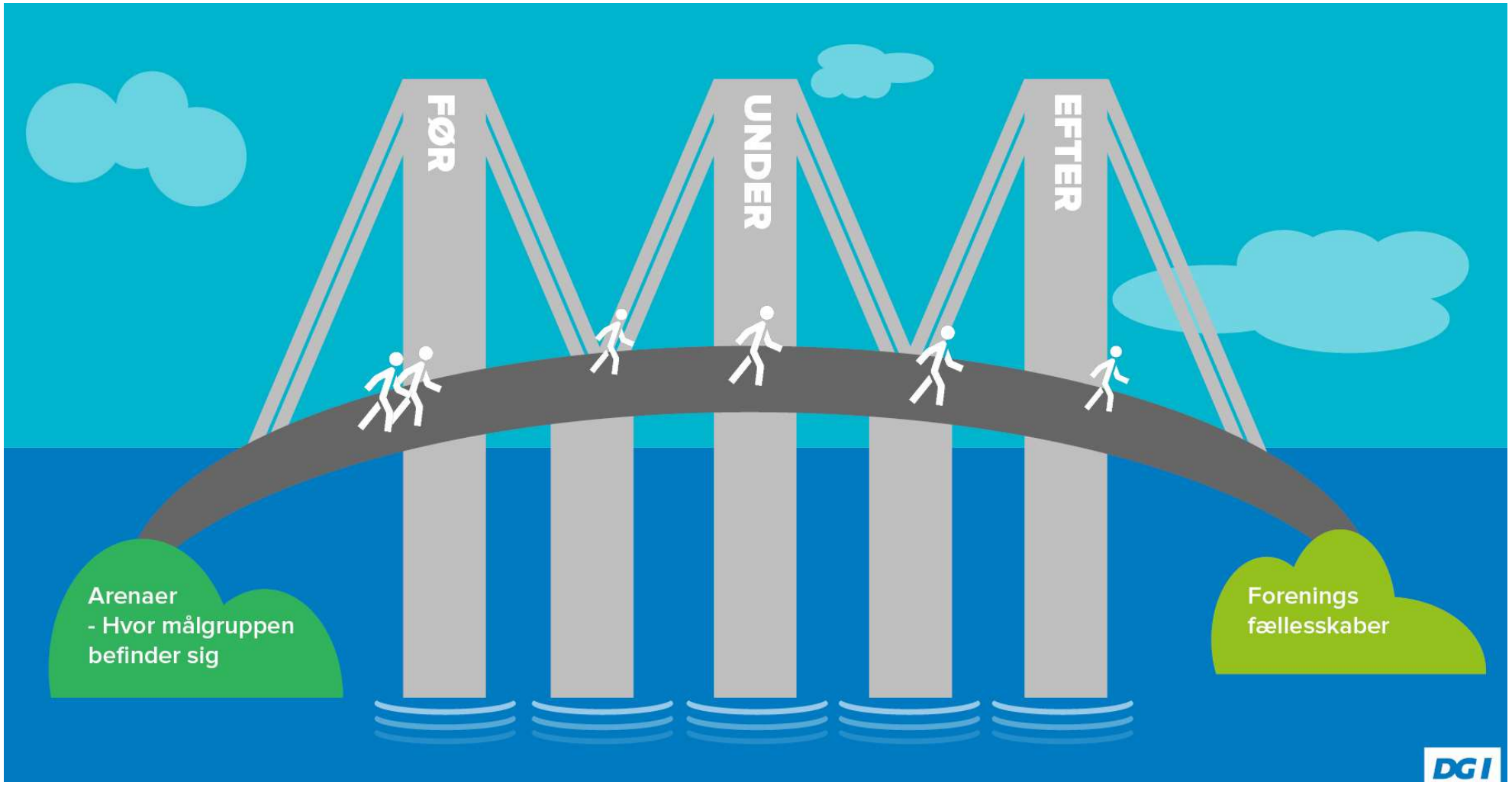
Hvorfor og hvordan arbejder DGI med brobygning?

Flere mennesker skal have mulighed for at blive og forblive en del af aktive fællesskaber – uanset alder, baggrund og livssituation.

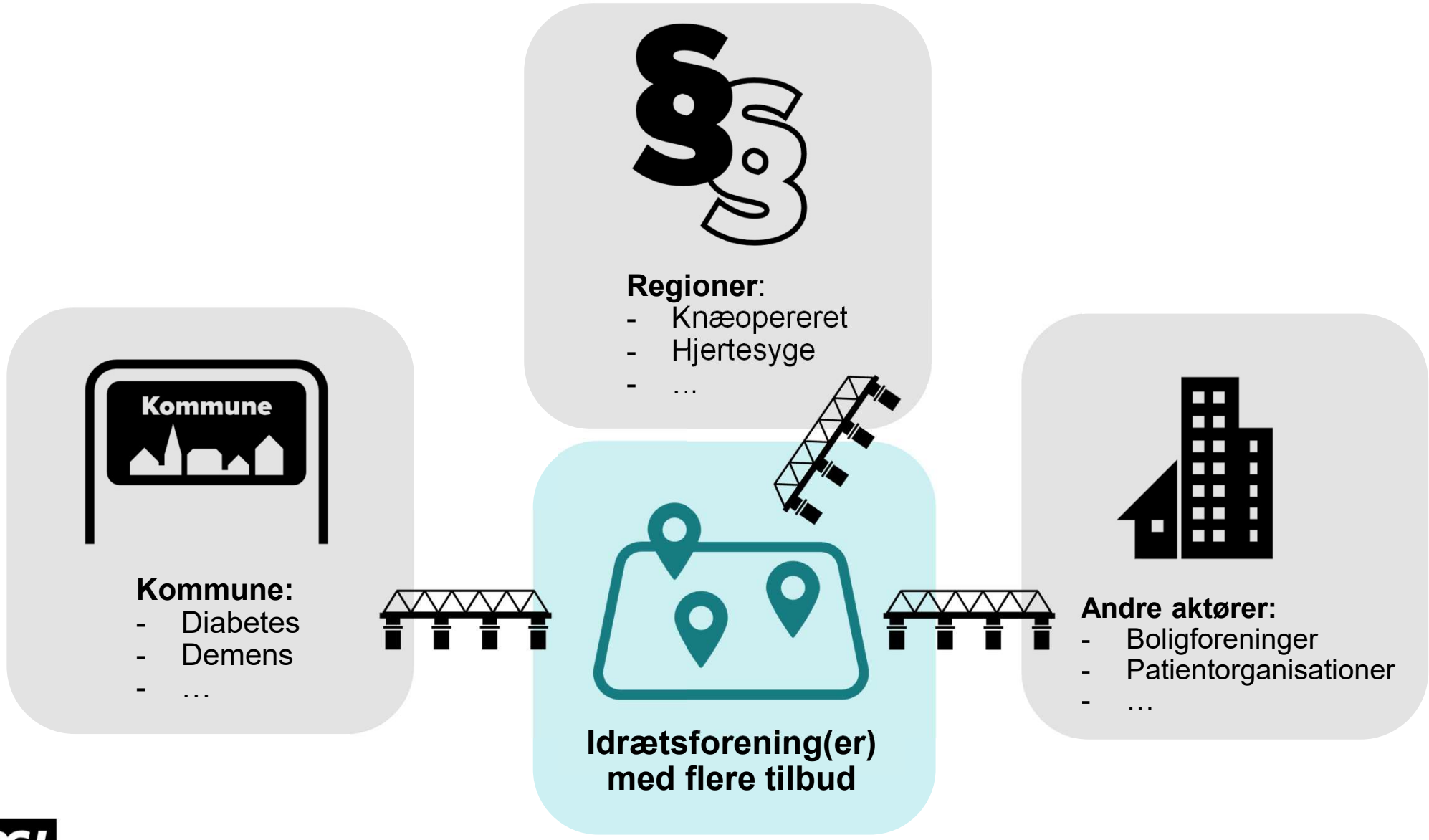

Det gør vi ved at:

- Fælles strategisk og prioriteret indsats i DGI
  - Styrke samarbejdet i mellem arenaer og foreninger
  - Arbejde målrettet med at reducere barrierer for deltagelse
  - Understøtte udviklingen af foreninger, så de bliver bedre rustet til at tage imod nye målgrupper.
- Lokale indsatser: Kommunale samarbejder, projekter, foreningsindsatser
- Strukturelle indsatser: Interessevaretagelse politisk og partnerskaber

FØR
UNDER
EFTER
Arenaer
- Hvor målgruppen
befinder sig
Forenings
fællesskaber
DGI

DGI

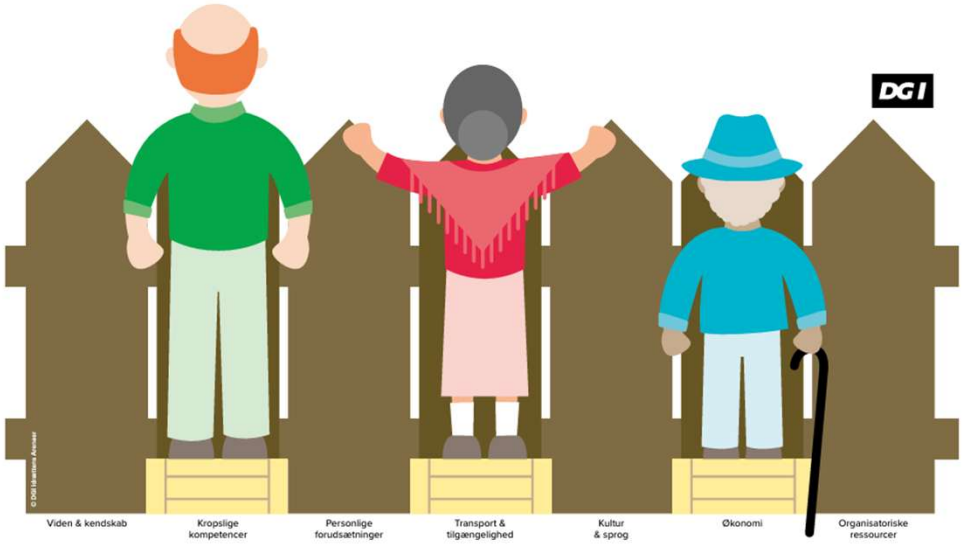

Kommune
Regioner:
- Knæopereret
- Hjertesyge
- …
Kommune:
- Diabetes
- Demens
- …
Idrætsforening(er) med flere tilbud
Andre aktører:
- Boligforeninger
- Patientorganisationer
- …

Forstå målgruppen og barrierer

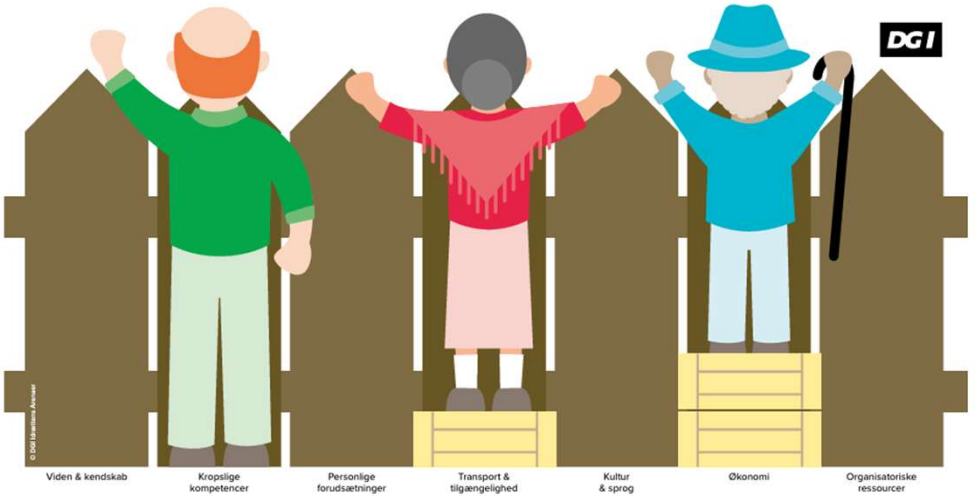
... og hvad vi kan gøre for at begrænse dem

Skabe gode forudsætninger for deltagelse

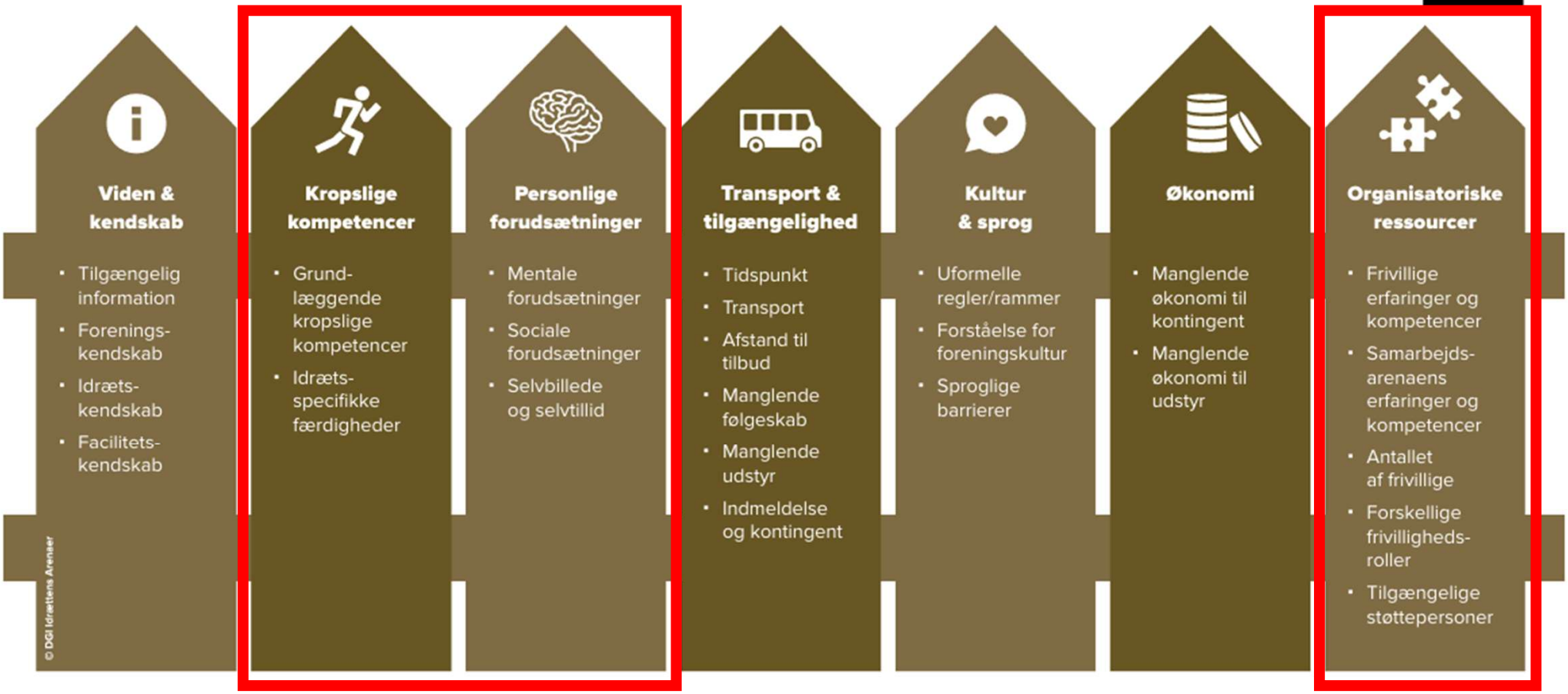

Brobygning: **Universel indsats**

Brobygning: **Tilpasset indsats**

Hvilke barrierer kan vi arbejde på at begrænse sammen?

Dilemmaer i samarbejdet

Når to verdener mødes

Foreningen

- Frivillighed og lyst
- Medlem
- Fællesskabsorienteret
- Målrettet dem der kan og vil
- Eksperter i aktiviteten – ikke på specifikke målgrupper
- Sæsonlogik – nu og her
- Frivillige kan stoppe, og ingen tager over

Det offentlige

- Lovgivning og ansvar
- Patient
- Individorienteret
- Målrettet mod alle borgere
- Eksperter på specifikke målgrupper – ikke til aktiviteten
- Lange processer og forløb
- Medarbejderskift – en ny tager over

Når rekrutteringen udfordrer

Børn og unge:
- Institutioner
- Skoler

Arenaer hvor alle færdes

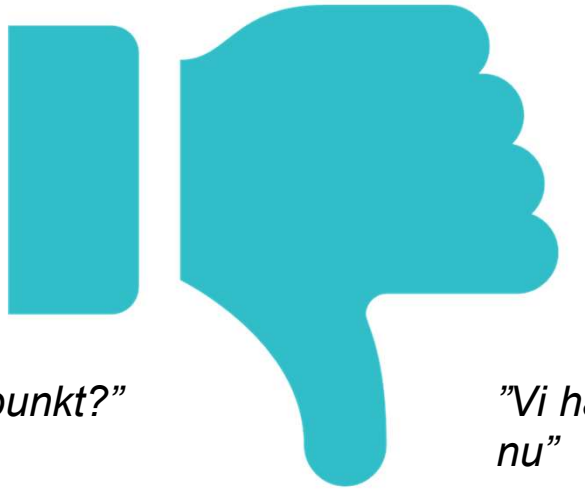
Voksne
- Arbejdspladser
- Jobcentre
- Sygehuse
- Boligforeninger
- Etc

Arenaer hvor nogen færdes

Når foreningerne siger nej

”Vores hold er allerede fyldte”

”Vi mangler faciliteter”

”Vi mangler frivillige”

”Jeg tror du skal have fat i en anden…”

”Kan du ikke spørge igen på et andet tidspunkt?”

”Vi har fokus på noget andet i foreningen lige nu”

Men mange foreninger vil gerne
– når vi spørger den rette, timingen og rammerne er de rette

Foreningerne er klar

-*DGI KV25-analyse*

- 19 % af foreningerne samarbejder allerede med kommunen om senioraktiviteter.
- 9 % tilbyder forløb for voksne/seniorer efter genoptræning.
- **69 % siger ja til samarbejde, hvis kommunen henvender sig.**
- 38 % - svarende til mere end **2.500 DGI-foreninger i hele landet** - er positive over for samarbejde om seniorer med særlige behov.

Senior fritidspas

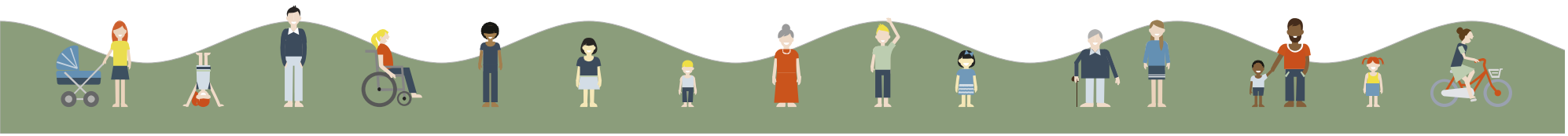
Én case fra Jammerbugt Kommune

JEG ER FRIVILLIG!

GI' EN HIGH FIVE

Prompt; Jeg skal holde oplæg for +100 deltagere dag 2 til Fritidssamrådets årsmøde 2026. Det plejer at være festligt om aftenen og når mit oplæg går på er kl. ca. 10 om formiddagen, dagen derpå. Lav en illustration af en mand, der skal til at bestige ”dette” bjerg
MT. TØMMERMÆND
BASE CAMP

JEG VIL BRUGE DET NÆSTE KVARTER PÅ AT FORTÆLLE JER **HVORFOR** VI HAR GJORT DET, **HVORDAN** VI HAR GREBET DET AN, **HVAD** VI KONKRET HAR GJORT, OG **HVILKE** ERFARINGER VI HAR GJORT OS INDTIL NU.

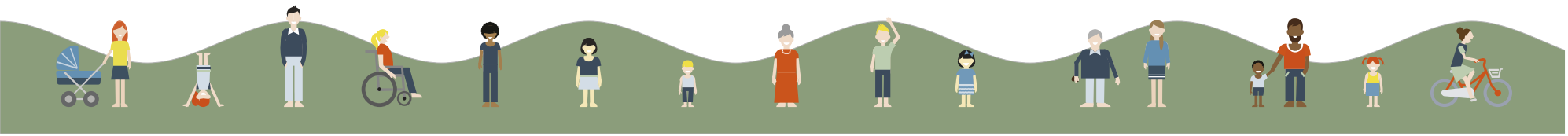

JAMMERBUGT KOMMUNE

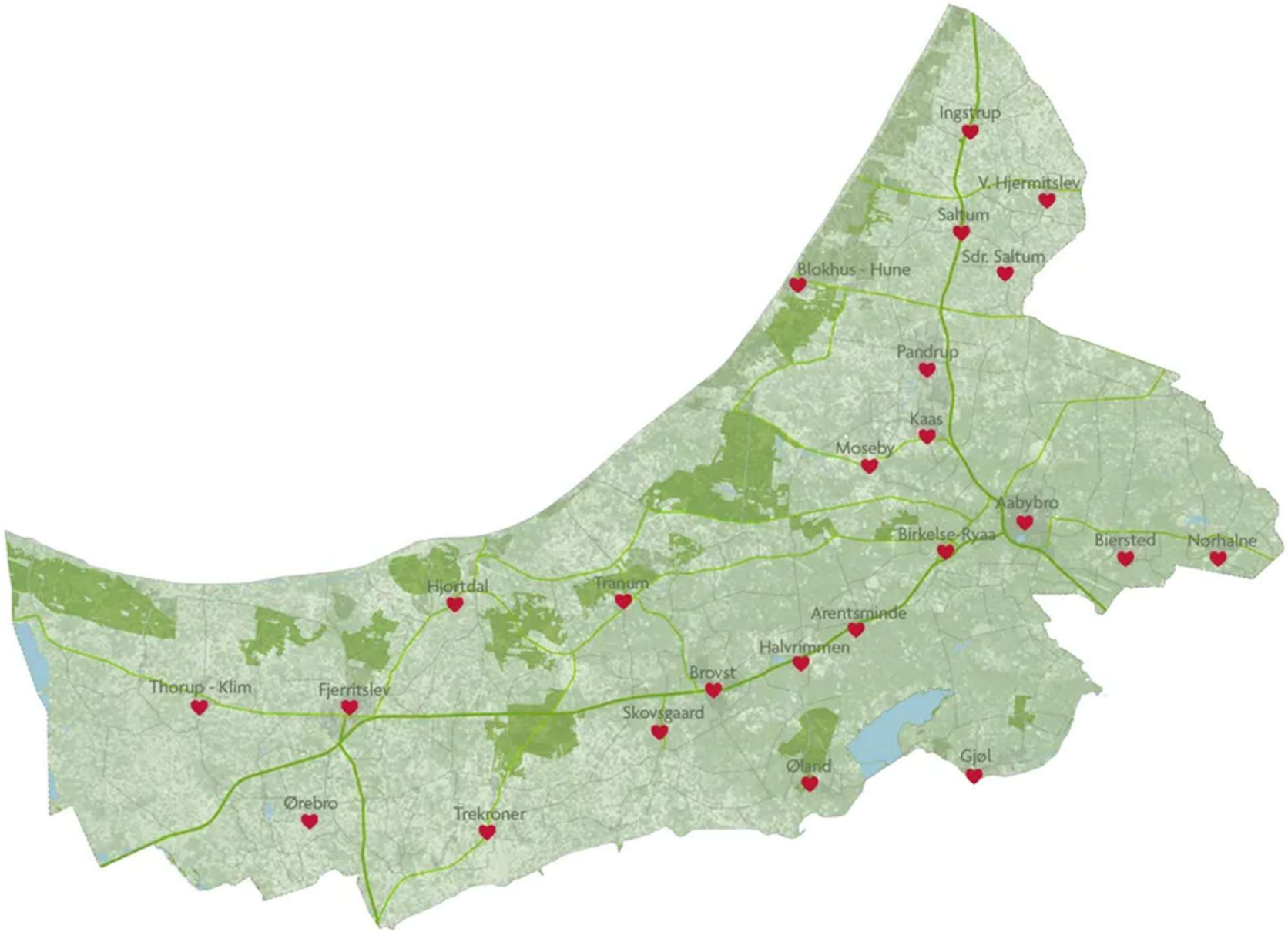
Hvorfor?

61,1

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Ingstrup
V. Hjermitslev
Saltum
Sdr. Saltum
Blokhus - Hune
Pandrup
Kaas
Moseby
Aabybro
Birkelse-Ryaa
Biersted
Nørhalne
Hjortdal
Tranum
Arentsminde
Halvrimmen
Brovst
Thorup - Klim
Fjerritslev
Skovsgaard
Øland
Gjøl
Ørebro
Trekroner

Hvordan?

ANLEDNINGEN…

I forbindelse med Folkeoplysningsudvalgets høringssvar til den nye tværgående Frivilligpolitik blev en seniorfritidspasordning nævnt som et forslag til at aktivere flere ældre i sunde, frivillige fællesskaber.

For at belyse mulighederne for en sådan ordning har vi undersøgt lignende initiativer i andre kommuner. Vores research viser, at der allerede findes seniorfritidspas i to kommuner, hvor ordningen har til formål at understøtte ældres deltagelse i kultur-, fritids- og foreningsaktiviteter. Nedenfor beskrives de to kommuners modeller.

Udklip fra sagsnotat d. 11-03-2025

JAMMERBUGT KOMMUNE

HVAD GJORDE DE TO ANDRE KOMMUNER?

Køge Kommune

- Ordningen dækker kun tilskud til aftenskoler.
- Tilskudsramme: 280 kr. årligt.
- Det er foreningerne, der skal ansøge på vegne af seniorerne.
- Tilskuddet gives kun til folkepensionister og førtidspensionister uden private pensionsordninger eller tjenestemandspension.

Kommunens egen evaluering:

- 280 kr. årligt er for lille et beløb i forhold til aftenskolernes priser.
- Ønsker at udvide seniorfritidspasset, så det også gælder de folkeoplysende foreninger.

Udklip fra sagsnotat d. 11-03-2025

JAMMERBUGT KOMMUNE

HVAD GJORDE DE TO ANDRE KOMMUNER?

Gribskov Kommune

- Seniorfritidspasset blev indført i 2024. Ordningen kører foreløbigt i to år som et forsøg.
- Ordningen dækker fritidsaktiviteter og holdundervisning i kommunens idrætsforeninger, aftenskoleforeninger og kulturelle foreninger (ekskl. foredrag og ture).
- Tilskudsramme: 400 kr. årligt.
- Det er foreningerne, der skal ansøge på vegne af seniorerne.
- Tilskuddet gives kun til folkepensionister og førtidspensionister uden private pensionsordninger eller tjenestemandspension.
- Tillidsbaseret ansøgning – afkrydsningsfelt med "tro- og loveerklæring".

Udklip fra sagsnotat d. 11-03-2025

JAMMERBUGT KOMMUNE

HVAD GJORDE DE TO ANDRE KOMMUNER?

Kommunens egen evaluering:

- Gribskov Kommune har indtil nu udbetalt ca. 10 seniorfritidspas, men modtager i øjeblikket omkring to ansøgninger om ugen, efterhånden som kendskabet til ordningen øges.
- De har fokus på, om målgruppen er for snæver, da de formentlig skærer en del oplagte kandidater fra – kandidater, som ville have glæde af et seniorfritidspas for at komme ud i et fællesskab.
- Kommunen har fået tilbagemeldinger fra foreninger, der ikke ønsker at sætte kryds, ved "tro- og loveerklæring" om borgernes oplysninger, da de ikke ønsker at stå til ansvar for privatpersoners økonomi. Dette gælder, selvom de ikke forventes at indhente dokumentation såsom årsopgørelser mv.

Udklip fra sagsnotat d. 11-03-2025

JAMMERBUGT KOMMUNE

Hvad?

HVAD GJORDE VI?

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Landdistriktsudvalget godkender seniorfritidspasningen med opstart den 1. august 2025. Seniorfritidspasningen skal evalueres sammen med den årlige evaluering af fritidspasordningen.

Budgetmæssige konsekvenser

Det foreslås, at ordningen finansieres med 25.000 kr. af Folkeoplysningsudvalgets ramme fra 2026 og 25.000 kr. af Kultur-, Fritids- og Landdistriktsudvalgets ramme. Ingen budgetmæssige konsekvenser i øvrigt.

Udklip fra dagsordenspunkt d. 03-04-2025

JAMMERBUGT KOMMUNE

EN TILLIDSBASERET MODEL, MEN…

Øvrige anbefalinger til ordningen

- Angivelse af pensionsforhold i ansøgningsprocessen sker ved tro- og loveerklæring. Ansøger bedes angive CPR-nummer ved ansøgning samt afgive samtykke til at der kan blive delt oplysninger om ansøgers private pensionsforhold mellem relevante forvaltninger i forbindelse med ansøgningsprocessen. Dette muliggør kontrol af ordningen.
- Kontrol af ordningen sker stikprøvevis i samarbejde med Borgerservice (ved borgere der angiver at kun have folkepension) og Social-, Sundhed- og Beskæftigelsesforvaltningen (ved borgere der angiver at kun have førtidspension).

Udklip fra dagsordenspunkt d. 03-04-2025

JAMMERBUGT KOMMUNE

HVAD MØDER BORGEREN?

https://www.jammerbugt.dk/fritid-og-faellesskab/puljer-og-tilskud/seniorfritidspas/

JAMMERBUGT KOMMUNE

Seniorfritidspas	2025	2026	Kommentar
Ansøgere	58	34	19 genansøgere
Bevillinger	49	25	
Afslag	9	9	
Begrundelse på afslag			
Mangler at fremsende bilag	1	1	
Modtager anden pension	5	6	
Ikke foreningsaktivitet	3	2	

Hvilke erfaringer?

- Seniorfritidspas bruges, men i et moderat omfang
- At seniorerne skal søge på egen hånd sikrer, at midlerne bruges efter hensigten
- En tillidsbaseret model fungerer
- Gør det let, søg på blanket
- Tydelig kommunikation giver mindre administration
- Seniorfritidspasset er en billig ordning med stor politisk værdi

MÅLRETTEDE INDSATSER PÅ FORENINGSOMRÅDET

En model for understøttelse og udvikling af det folkeoplysende foreningsliv i Jammerbugt Kommune

- 2-årige indsatsperioder
- Økonomisk ramme á 100.000kr/tema
- 3 temaer
- Datadrevet og kontekstuel
- Politisk ophæng
- Tværgående samarbejde

JAMMERBUGT KOMMUNE

FLERE AKTIVE SENIORER (2026-2027)

A Ønsket adfærd (flere aktive seniorer i de folkeoplysende foreninger)

F Friktioner/barriere for, at den ønskede adfærd vil kunne ske i dag

L Løsninger, der minimerer eller fjerne barriererne

JAMMERBUGT KOMMUNE

BARRIERE #1

De har ikke råd

Løsning: Seniorfritidspas

JAMMERBUGT KOMMUNE

BARRIERE #2

Foreningerne vil ikke lave hold for dem, pga. lokaleudgiften

Løsning: Lokaletilskud 100% / 70% og få støtteforeninger

JAMMERBUGT KOMMUNE

BARRIERE #3

Vi har ikke overblikket over de folkeoplysende tilbud til målgruppen

Løsning: Kortlægning viste aktiviteter i hver idrætsfacilitet for målgruppen + et mørketal

JAMMERBUGT KOMMUNE

BARRIERE #4

De har ikke selv overblikket over de folkeoplysende tilbud

Løsning: Kommunikationskampagne, seniormesse og katalog til forebyggende medarbejdere

JAMMERBUGT KOMMUNE

BARRIERE #5

Vi arbejder ikke tæt nok på målgruppen og dens aktører

Løsning: Dialog med Frivillighuset, SSB-forvaltningen og civilsamfundet*

JAMMERBUGT KOMMUNE

BARRIERE #6

Foreningerne kan ikke få haltider i dagtimerne, pga. skolerne

Løsning: En decentral struktur og det lokale samspil muliggør idræt om dagen i stor stil

JAMMERBUGT KOMMUNE

BARRIERE #7

Der er ikke nok (af de rigtige) tilbud

Løsning: ?

JAMMERBUGT KOMMUNE

Vi er på vej...

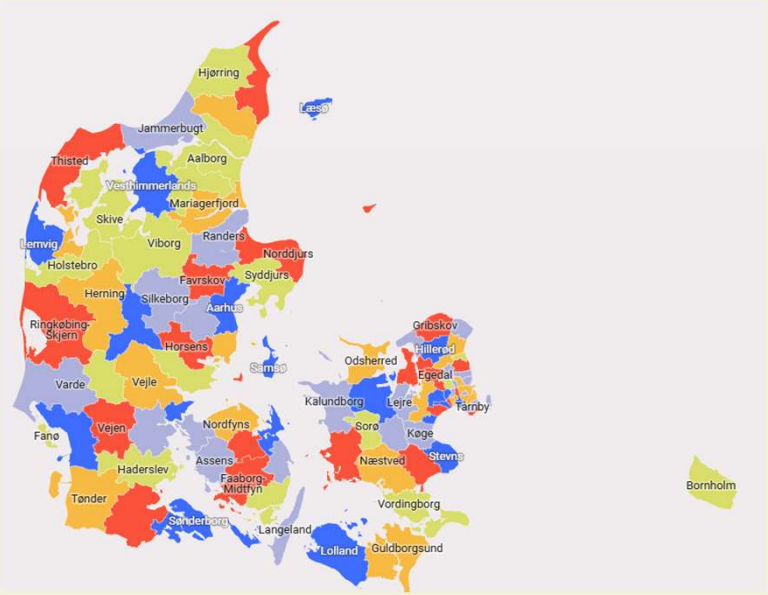
Refleksionsrunde 2

Sæt jer sammen i grupper af 4-6 personer og drøft:

- Hvilke erfaringer har I med brobygning? (Fritidspas, projekter omkring/med målgruppen mv.)
- Er der noget I allerede gør i dag for at samarbejde/brobygge, som fungerer godt? Kom gerne med de gode eksempler fra hverdagen.
- Har oplægget omkring barrierer givet jer overvejelser omkring den måde, I sam(arbejder) med målgruppen? Hvordan kan I imødekomme nogle af de barrierer, der er omkring målgruppen?
- Har I Fritidspas i jeres kommune eller tænker I at det kan være aktuelt i jeres kommune? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad tager I med hjem af inspiration fra dagens workshop (kommer også som afsluttende opsamling på Mentimeter).

Støttemuligheder i din kommune – find overblik her

Videnscenter om handicap

SPEJDERNE

DGI

bifrost

Med støtte fra

Østifterne støtter omtanke

TrygFonden

www.sammenomfritid.dk

NABRO netværket

Inspiration og vidensdeling om brobygning i praksis

Bliv medlem her →

TRYGFONDENS CENTER FOR AKTIV SUNDHED

Bring ideas to life
VIA University College

MOVE

KØBENHAVNS UNIVERSITET

FRIVILLIGCENTRE & SELVHJÆLP DANMARK

DGI

Støttet af helsefonden

Voksne i Aktive Fællesskaber

DGI's idrætsforeninger kan over de næste tre år søge økonomisk støtte til at:

- Starte nye begyndervenlige hold for voksne
- Rekruttere frivillige til foreningen
- Afprøve samarbejde med nye, lokale aktører

Mere info:
https://www.dgi.dk/raad-og-vejledning/fundraising-i-foreningen/puljer-og-fonde/voksne-i-aktive-faellesskaber/

Fritidssamrådet

MENTIMETER

Tak for i dag